

УДК 630*(477)

СУЧАСНИЙ СТАН ПОПУЛЯЦІЇ ОЛЕНЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО В МИСЛИВСЬКИХ УГІДДЯХ КІРОВОГРАДЩИНИ

О. В. ГОНЧАР, студент

**І. В. КОЗАЧЕНКО, кандидат с.-г. наук, доцент
Уманський національний університет садівництва**

Упродовж січня-лютого в мисливських угіддях Кіровоградщини пройшов облік звірів. За результатами обліку відмічається підвищення чисельності оленя благородного. Нині вона становить 225 особин, що на 10 відсотків вище показника обліку в минулому році. Кількість оленів плямистих збільшилась на 4 відсотки до 118 особин, а чисельність лані складає 8 особин.

За результатами обліків відсоток самців складає 15,5 %, в тому числі 9,7 % – трофейні рогачі. За літніми обліками (перша половина липня) ці показники, відповідно, складають 9,9 і 9,2 %. Із 225 облікованих оленя благородного і 118 особин оленя плямистого, 119 особин (78,3 %) складають самиці, 92 з яких (60,5 % загальної чисельності) знаходяться у репродуктивному віці (3 роки та більше). Але, поряд з ними зустрілося лише 18 цьогорічних оленят: на 5 самок – 1 теля, тобто три-чотири з п'яти самок – ялові.

Збір облікових матеріалів проводили працівники державної лісової охорони разом з представниками 31 користувача мисливських угідь, природоохоронних органів та Держпродспоживслужби. На підставі цих даних буде розроблено низку заходів для забезпечення охорони й раціонального використання державного мисливського фонду, а також встановлено проекти лімітів добування мисливської дичини в сезоні полювання 2020/21 рр.

Станом на 01.01.2020 року Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства проводило облік чисельності звірів (табл. 1).

Кількість мисливських тварин за інвентаризацією

на 01.01.2020 р., особин

Види	Кількість тварин	Види	Кількість тварин
1. Парнокопитні		2. Гризуни і зайці	
Лось	125	Заєць-русак	41817
Олень благородний	225	Білка	2535
Олень плямистий	118	Бобер	2311
Лань	8	Нутрія вільна	525
Козуля	6682	Ондатра	4231
Кабан	4167		
3. Хижаки			
Вовк	3	Норка вільна	525
Лисиця	2370	Тхір чорний	359
Єнотовидна собака	254	Борсук	2163
Куниця лісова	2384	Видра	421

Спостереження за мисливськими тваринами (табл. 1.), особливо такими як олені, що перебувають у достатньо великих та щільних групах, показали, що основні завдання обліку – визначення не лише загальної чисельності тварин, а їх статі та віку, не завжди можливі. Особливо знижується точність результатів обліку, основанийому на одноразових спостереженнях.

Якість робіт покращується, коли працює пара спостерігачів, перед якими ставляться різні завдання: один рахує загальну кількість тварин, інший фіксує структуру групи. Не зважаючи на відкритість степових ландшафтів, складності у виконанні якісних обліків оленів на острові існують. 15-річний досвід облікових робіт показує, що навіть за умови проведення планових обліків із використанням достатньої кількості обліковців і транспортних засобів (протяжність «широкої» частини території, де зазвичай тримається 90–95% поголів'я оленів, складає до 30 км) немає гарантії облікувати за добу всіх тварин. Облік майже кожної з усіх груп оленів, як правило, триває 2–7

хвилин. Особливо ускладнюються облікові роботи у весняно-літній період із високою та густою трав'янистою рослинністю, коли тварини не створюють великих груп, у період виховання потомства.

Висновки.

1. Критерієм оцінки стану ведення мисливського господарства має бути щільність основних видів мисливських тварин на одну тис. га мисливських угідь, відповідно до впорядкування, а не складені протоколи, штрафи, гроші тощо. Поєднання цих чинників неодмінно швидко виведе наше мисливське господарство на європейський рівень.
2. До факторів, що негативно впливають на стан популяції оленів, слід віднести також і надмірне вирубування лісових масивів у місцях скупчення оленів.
3. Реалізація ліміту добування оленя європейського – 53%, оленя плямистого – 44,7 %.

Література

1. Крайнев В. Расселение оленей на Украине. «Охота и охотничье хозяйство». № 8. 1956. С. 22-26.
2. Салганский А. Оленеводство на Украине. «Охота и охотничье хозяйство». № 1. 1962. С. 33-39.